

EXERCICIS PER PRACTICAR

1. Demostreu que si $2^n - 1$ és primer llavors n és primer. *Indicació:* $x^n - 1 = (x-1)(x^{n-1} + x^{n-2} + \dots + 1)$
2. Demostrea que si n no és un quadrat perfecte, llavors $\sqrt{n}$ no és racional.
3. Determineu en quants zeros acaba el nombre 1000!.
Solució: Tindrem doncs 249 zeros.
4. Demostreu que:
  - a) El quadrat de qualsevol enter és de la forma $3k$ o $3k + 1$
  - b) El cub de qualsevol enter és de la forma $9k$, $9k + 1$ o $9k + 8$.
5. a) Comprovar que $2^5 \cdot 9^2 = 2592$
b) Estudiar si és possible que $2^5 \cdot a^b = (25ab)_{10}$, per altres valors de a i b diferents dels que apareixen a l'apartat a).
Solució: b) No és possible.
6. Sigui a i b dos nombres naturals. Troba el nombre de múltiples de b que apareixen a la successió: $a, 2a, 3a, \dots, ba$.
Solució: la successió tindrà d múltiples de b sent $d = m.c.d(a, b)$.
7. Sense efectuar la multiplicació, calcular la xifra a en el producte en base 10
 $89878 \cdot 58965 = 5299a56270$
Solució: $a = 6$
8. Quants nombres compresos entre 1000 i 9999 verifiquen que la suma dels seus quatre dígitos és major o igual que el producte d'aquests? Per a quins d'aquests es verifica la igualtat?
*Olimpiada 2000
Sol: 2502*
9. Troba un nombre natural n que és el producte dels nombres primers p, q i r , sabent que
 $r - q = 2p$ i $rq + p^2 = 676$
*Olimpiada 2001
Sol: 3, 23 i 29*
10. Nou persones han celebrat quatre reunions diferents asseguts al voltant d'una taula circular. Han pogut fer-ho sense que existeixin dues d'aquestes persones que s'hagin assegut una al costat de l'altre en més d'una reunió?. Raona la resposta.
*Olimpiada 2001
Sol: Sí*
11. Unim $2n$ boles blanques amb $2n$ boles negres formant una cadena oberta. Demostrar que, es faci amb l'ordre que es faci, sempre és possible tallar un segment de cadena exactament amb n boles blanques i n boles negres.
Olimpiada 2003
12. Trobau les 4 darreres xifres de 3^{2004} .
*Olimpiada 2004
Sol: 0081*
13. Trobar, raonadament, dos nombres enters positius a i b , tals que:
 b^2 sigui múltiple de a ,
 a^3 sigui múltiple de b^2 ,
 b^4 sigui múltiple de a^3 ,
 a^5 sigui múltiple de b^4 ,
però b^6 no sigui múltiple de a^5 .
*Olimpiada 2006
Sol: $a = 2^4$ i $b = 2^3$*
14. En el soterrani del castell, 7 gnoms guarden un tresor. El tresor està darrera de 12 portes, cadascuna d'elles amb 12 panys. Tres gnoms qualsevol tenen conjuntament les claus per a tots els panys. Provar que entre tots els gnoms tenen almenys 336 claus.
Olimpiada 2006

15. Els nombres naturals 22, 23 i 24 tenen la següent propietat: els exponents dels factors primers de la seva descomposició són tots senars:

$$22 = 2^1 \cdot 11^1; \quad 23 = 23^1; \quad 24 = 2^3 \cdot 3^1$$

Quin és el major nombre de naturals consecutius que pot tenir aquesta propietat?. Raonar la resposta.

Olimpiada 2006

Sol: Es pot obtenir fins a 7 nombres consecutius (29, ..., 35)

16. Existeix un nombre infinit de nombres naturals que NO es pot representar en la forma $n^2 + p$, essent n natural i p primer? Raonar la resposta.

Olimpiada 2006

Sol: Sí.

17. Donat un enter $k \geq 1$, definim a_k com el nombre sencer que en base deu s'escriu

$$a_k = \overbrace{11\dots 1}^k$$

(es a dir, un 1 repetit k vegades). Demostrar que a_k divideix a a_i si i només k divideix a i .

Olimpiada 2007

18. Trobar totes les solucions senceres possibles, x i y , de l'equació:

$$p(x + y) = xy$$

essent p un cert nombre primer.

Olimpiada 2007

*Solucions: $x=0$ i $y=0$;
 $x=(1-p)p$ i $y=p-1$;
 $x=2p$ i $y=2p$;
 $x=p(1+p)$ i $y=p+1$*

19. Sigui m un enter positiu. Demostra que no existeixen nombres primers de la forma $2^{5m} + 2^m + 1$.

Olimpiada 2008

20. Es consideren 17 enters positius tals que cap d'ells té un factor primer major que 7. Demostra que, almenys, el producte de dos d'aquests nombres és un quadrat perfecte.

Olimpiada 2008

21. La igualtat $2008 = 1111 + 444 + 222 + 99 + 77 + 55$ és un exemple de descomposició del nombre 2008 com a suma de nombres diferents de més d'una xifra, que la seva representació (en el sistema decimal) utilitza un sol dígit.

a) Trobar una descomposició d'aquest tipus pel nombre 2009.

b) Determinar pel nombre 2009 totes les possibles descomposicions d'aquest tipus que utilitzen el menor nombre possible de sumands (l'ordre dels sumands no se té en compte).

Olimpiada 2008

Solució: No és possible trobar una solució amb menys de 4 sumands. Les solucions amb 4 sumands són:

$$\begin{array}{lll} 2009 = 1111 + 777 + 66 + 55; & 2009 = 1111 + 777 + 99 + 22; & 2009 = 1111 + 777 + 88 + 33; \\ 2009 = 1111 + 777 + 77 + 44; & 2009 = 999 + 888 + 111 + 11; & 2009 = 999 + 777 + 222 + 11; \\ 2009 = 999 + 666 + 333 + 11; & 2009 = 999 + 555 + 444 + 11; & 2009 = 888 + 777 + 333 + 11; \\ 2009 = 888 + 777 + 333 + 11; & 2009 = 888 + 666 + 444 + 11; & 2009 = 777 + 666 + 555 + 11; \\ & & 2009 = 777 + 666 + 555 + 11 \end{array}$$

22. Trobar els valors de n (enter positiu) pels que $N = 2^8 + 2^{11} + 2^n$ és un quadrat perfecte.

Solució: $n = 12$

23. La suma d'un cert nombre d'enters consecutiu val 1000. Troba aquests enters.

Sol: Hi ha 3 solucions possibles

198, 199, 200, 201, 202

28, 29, 30, ..., 52

8, 9, 10, ..., 132

24. Trobar dues xifres diferents entre sí A i B tal que el nombre de la forma BABABA sigui múltiple de AAA, de BBB i de AB, però BA no sigui múltiple de B.

Solució: $A=2$ i $B=7$

25. Demostrar que $n^4 + 4$, (essent n natural) només és primer per $n = 1$.
26. Demostrar: $\forall n, k \in \mathbb{N}$ amb $k \leq n \Rightarrow (n+1) \cdot (n+2) \cdot \dots \cdot (2n-1) \cdot (2n)$ és múltiple de 2^k
27. Trobar tres nombres naturals en progressió aritmètica de diferència 2, tals que la suma dels seus quadrats sigui un nombre de 4 xifres iguals.

Solució: 41, 43 i 45.

28. Trobar un nombre de 4 xifres de la forma $aabb$ que sigui quadrat perfecte.

Solució: 7744

29. Trobeu el mínim nombre natural n que és múltiple de 3 i tal que, a més, $n + 1$ és múltiple de 5, $n + 2$ és múltiple de 7, $n + 3$ és múltiple de 9 i $n + 4$ és múltiple de 11.

*Olimpiada 2001.
Solució: $n = 1734$*

30. Trobeu tots els nombres enters m, n , solucions de l'equació $9^m = 4n^2 + 1$.

*Olimpiada 2004.
Solució: $m = 0$ i $n = 0$*

31. Demostrar que la darrera xifra decimal de $2^{2^n} + 1$, és 7 per tot nombre natural n major o igual que 2.

32. Calcula el residu de la divisió del producte $2^{50} \cdot 41^{65}$ entre 7.

Solució: 3

33. Demuestra que $2222^{5555} + 5555^{2222}$ es múltiple de 7.

Olimpiada 2008

34. Determinar x, y, z en el nombre $33xy49z$ per a que sigui múltiple de 693.

Sol: $x = 4, y = 6$ i $z = 7$

35. Demuestra que la suma de cubs de tres nombres naturals consecutius és múltiple de 9.

36. Demostrar que per a tot nombre n natural es verifica: $3^{2n+2} + 2^{6n+1} = 0 \pmod{11}$

37. Expressar l'invers de 3 en el cos $\mathbb{Z}/(p)$, essent p primer, en funció de p .

Solució: Si p és de la forma $3k + 1$ per algun nombre enter k , llavors $p^{-1} = \frac{2p+1}{3} \pmod{p}$.

Si p és de la forma $3k + 2$ per algun nombre enter k , llavors $p^{-1} = \frac{p+1}{3} \pmod{p}$

38. Demostrar que si a és natural no nul a^4 s'escriu en base 5 amb xifres que acaben en un o en quatre zeros.

39. Trobar tots els nombres naturals n tals que $2^n - 1$ és divisible per 7. Demostrar que no hi ha cap natural p tal que $2^p + 1$ és divisible per 7.

Solució: $2^n - 1$ serà divisible per 7 sempre que n sigui múltiple de 3.

40. Demostrar que per tot n enter positiu, el nombre $3^n - 2n^2 - 1$ és múltiple de 8. Provar a més que, si n no és múltiple de 3, llavors $3^n - 2n^2 - 1$ és múltiple de 24.

41. Provar que si x, y són nombres enters i 3 divideix a $x^2 + y^2$, llavors 3 divideix a x i també 3 divideix a y

42. Demostrar que per a tot nombre primer p diferent de 2 i 5, existeixen infinits múltiples de p de la forma 111...1 (escrits només amb uns)

43. La successió de Fibonacci $a_1, a_2, a_3, \dots$ es defineix com: $a_1 = 1, a_2 = 1$ i $a_n = a_{n-1} + a_{n-2}$ per $n > 2$. Provar que 9 divideix a una infinitat de termes de la successió de Fibonacci.

44. Sigui a_n el dígit de les unitats de $1997 + 1997^3 + 1997^5 + \dots + 1997^{2n-1}$. Calcular la suma:

$$a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_{1997}$$